

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Департаменту культури
Харківської міської ради

Світлана БАБИЦЬКА
2023р.

ПОГОДЖЕНО

Начальник Відділу культури
по Індустріальному району

Департаменту культури
Харківської міської ради

Надія ГУБОЧКІНА
2023р.

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

З ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

з напрямів «ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО», «ОБРАЗОТВОРЧЕ

МИСТЕЦТВО (СТАНКОВЕ ТА ДЕКОРАТИВНЕ)»

**комунального початкового спеціалізованого мистецького
навчального закладу**

«Дитяча музична школа №8 ім. П.Д.Гайдамаки»

на 2023-2024 навчальний рік

м. Харків

2023р.

РОБОЧИ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Загальні положення

Освітня програма початкової мистецької освіти з театрального мистецтва елементарного та середнього (базового) підрівня є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії в театральній галузі.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Навчальні плани визначають державний стандарт початкової мистецької освіти, який реалізується відповідно до Законів України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту» і встановлює вимоги до змісту та обсягу освітньої підготовки учнів відповідно до фахового спрямування.

Нормативний строк навчання за елементарним підрівнем початкової мистецької освіти з театральним мистецтвом загального мистецького спрямування становить 4 роки для учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), загальна тривалість навчання за базовим (середнім) – 5 років для учнів, які розпочали навчання в 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Нормативний зміст Освітньої програми з елементарного та базового (середнього) підрівнів складається з інваріантного та варіативного складників, які є обов'язковими для включення до програми навчання.

Елементарний:

- театральна гра;
- ритмопластика;
- основи сценічної мови;
- «Бесіди про мистецтво».

Кількісний склад кожної групи з усіх **групових** навчальних дисциплін становить в середньому **8 учнів**.

Базовий:

- основи акторської майстерності;
- основи сценічної мови;
- сценічна практика;
- ритміка і танець;
- основи сценічного руху;
- початковий курс історії театального мистецтва.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить **6-8 учнів**.

Розподіл годин між навчальними дисциплінами інваріантної та варіативної складовою затверджується керівником школи.

Додаток 1

**Навчальний план
з театального мистецтва (елементарний підрівень)**

Навчальні дисципліни елементарного підрівня (компетентності)	Обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю годин (кількість годин на тиждень, всього 35 тижнів)		
	кількість годин		
	1-2 рік навчання	3-4 рік навчання	Загальна кількість
<i>Інваріантний складник</i>			
Театральна гра (групові уроки)	2	2	280
Ритмопластика (групові уроки)	1	1	140
Основи сценічної мови (індивідуальні уроки)	1	1	140
«Бесіди про мистецтво» на 3 та 4-му роках навчання (групові уроки)	0	1	70
Разом	4	5	630

<i>Варіативна складова</i>	2	2	280
<i>Разом</i>	2	2	280
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), усього	6	7	910
на 1 та 2-му роках навчання	420		420 (6)
на 3 та 4-му роках навчання		490	490 (7)

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Театральний клас

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів 1-4-х класів становить 45 хвилин.

2. Зміст та обсяг освітньої підготовки учнів передбачає надання початкової художньої освіти терміном навчання 4 роки.

3. Орієнтовний перелік навчальних дисциплін варіативного складника передбачає:

групові уроки: «Слухання музики та музична грамота», «Танець» тощо;

індивідуальні уроки: «Сольний спів», «Музичний інструмент», «Художнє читання» тощо.

4. Варіативний складник початкової мистецької освіти елементарного підрівня передбачає *резервний час*, який деталізується в програмах з навчальних дисциплін за напрямом «Театральне мистецтво».

5. Крім годин, зазначених в Освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години** на навчальні дисципліни: «Театральна гра», «Ритмопластика» (за потреби музичного супроводу).

6. Випускниками строком навчання 4 роки вважаються такі учні, що закінчили повний курс елементарного підрівня.

7. Випускники, які виявили професійні здібності, можуть продовжити навчання на базовому підрівні.

Додаток 2

**Навчальний план
з театрального мистецтва (середній: базовий підрівень)**

Навчальні предмети (дисципліни) (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-9 класів (35 годин на рік)				
	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
	Інваріантна частина				
Основи акторської майстерності <i>(групові уроки)</i>	4	4	4	4	4
Основи сценічної мови <i>(групові уроки)</i>	1	1	1	1	1
Сценічна практика <i>(групові уроки)</i>	1	1	1	1	1
Ритміка і танець <i>(групові уроки)</i>	1	1	1	1	1
Основи сценічного руху <i>(групові уроки)</i>	1	1	1	1	1
Початковий курс історії театрального мистецтва	1	1	1	1	1
	Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>(групові уроки)</i>	1	1	1	1	1
Всього годин:	10	10	10	10	10

**Роз'яснення до планів базового
(середнього: загального мистецького спрямування)
Театральний клас**

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів становить 45 хвилин.
2. На основі навчального плану школа складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план, який є підставою для розрахунку кількості педагогічних годин і ставок, необхідних для виконання Освітньої програми.
3. У робочому навчальному плані зазначаються дисципліни як інваріантного, так і варіативного складників.
4. Розподіл годин варіативного складника здійснюється в наступний спосіб:
  - 1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним учнем/ученицею фахом.
Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є: постановка музичних номерів, постановка вистав, пантоміма, *музична грамота та слухання музики*, грим / мистецтво візажу, *обряди народностей України*, сценічне фехтування, костюм тощо;
  - 2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на підготовку до конкурсів, фестивалів, постановок, інших публічних виступів тощо. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності;
  - 3) увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором школи.
5. Крім годин, зазначених в Освітній програмі, передбачено **концертмейстерські години** для навчальних дисциплін, які потребують музичного супроводу.
6. Випускниками строком навчання 5 років вважаються такі учні, що закінчили повний курс навчального закладу та опанували програму початкової театральної освіти.
7. Випускники, які виявили професійні здібності, можуть продовжити навчання у класах професійної орієнтації.

РОБОЧІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Загальні положення

Освітня програма елементарного та базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва (станкове та

декоративне), клас образотворчого (станкового та декоративного) мистецтва є документом, який визначає загальний нормативний зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії в галузі образотворчого мистецтва.

Основною метою здобуття даної Освітньої програми є введення учнів у світ мистецтва, виявлення та розвиток їх художніх здібностей і талантів з раннього віку, формування компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), необхідних для творчої самореалізації та можливого вибору професії, пов'язаної з образотворчим мистецтвом – як станковим, так і декоративним.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання. Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який розробляється на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Навчальні плани визначають державний стандарт початкової мистецької освіти, який реалізується відповідно до Законів України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту» і встановлює вимоги до змісту та обсягу освітньої підготовки учнів відповідно до фахового спрямування.

Нормативний строк навчання за елементарним підрівнем початкової мистецької освіти з образотворчого мистецтва становить 4 роки для учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової загальноосвітньої школи), загальна тривалість навчання за базовим (середнім) – 5 років для учнів, які розпочали навчання в 10-11 років (п'ятий клас середньої загальноосвітньої школи).

Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Освітня програма визначає види навчальних занять, форми та засоби поточного і підсумкового контролю та рекомендації щодо їх проведення, а також загальні підходи до оцінювання рівня досягнення учнями обов'язкових результатів навчання.

Складником Освітньої програми школи є навчальний план, який складається на весь строк навчання за програмою та містить усі передбачені

нею освітні компоненти з можливістю реалізувати варіативність змісту освіти.

Нормативний зміст Освітньої програми з елементарного та базового (середнього) підрівнів складається з інваріантного та варіативного складників, які є обов'язковими для включення до програми навчання.

Елементарний:

- образотворче мистецтво: станкове та декоративне - 8 учнів;
- ліплення - 6-8 учнів;
- «Бесіди про мистецтво» - 12-15 учнів.

Базовий:

- рисунок;
- живопис;
- композиція;
- скульптура;
- пленерна практика;
- початковий курс історії образотворчого мистецтва і архітектури.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін становить **6-8 учнів**.

Розподіл годин між навчальними дисциплінами інваріантної та варіативної складовою затверджується керівником школи.

Додаток 1

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
З ПРЕДМЕТУ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»,
ЕЛЕМЕНТАРНИЙ ПІДРІВЕНЬ
(строк навчання- 4 роки)**

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 класів			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина				
Рисунок (групові уроки)	1	2	2	2
Живопис (групові уроки)	1	1	1	2
Композиція (групові уроки)	2	2	2	2
Ліпка (групові уроки)	0	1	1	1
«Бесіди про мистецтво» (групові уроки)	0	0	1	1
Варіативна частина				
Предмет за вибором (групові уроки)	1	1	1	1
Всього годин:	5 (x35)	7 (x35)	8 (x35)	9 (x35)
	175	245	280	315
Разом: 1015				

Роз'яснення до планів елементарного підрівня Образотворче мистецтво

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів 1-4-х класів становить 45 хвилин.
2. Зміст та обсяг освітньої підготовки учнів передбачає надання початкової художньої освіти терміном навчання 4 роки.

3. Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи до організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності учнів. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами, видами діяльності за вибором, враховуючи можливість школи, є:

- не передбачені навчальною програмою навчальної дисципліни «Образотворче мистецтво: станкове та декоративне» види і техніки декоративного мистецтва, дизайн (за видами), театральне-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, *музичний інструмент*, спів (хоровий), ритміка, танець, інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театального мистецтва тощо.

- вивчення окремих, не передбачених нормативним змістом, технік, матеріалів у створенні художніх творів, інших видів мистецтва може розподілятися з рахунку півроку, рік або два на одну техніку, дисципліну з іншого виду мистецтва (залежно від бажання учня/учениці або логічного завершення вивчення навчальної дисципліни);

2) використання години варіативного складника для підсилення навчальних дисциплін інваріативного складника здійснюється у разі:

– значного відставання учня/учениці від планових показників навчальних досягнень з цієї дисципліни (критично низького темпу засвоєння навчального матеріалу), виявлених за результатами поточного контролю;

– виявлення в учня/учениці протягом першого півріччя навчання особливих художніх здібностей, що передбачає необхідність опанування більш складних художніх технік і матеріалів.

3) планування сукупно раз на півроку чи на рік годин на проведення **пленерної практики**, підготовки виставок, підготовки до конкурсів, інших публічних виступів тощо.

4. У разі обрання учнем/ученицею з варіативного складника навчальних дисциплін, пов'язаних з музичним мистецтвом, для забезпечення навчальних занять (уроків) такого учня *передбачаються концертмейстерські години*, які плануються згідно з потребами освітнього процесу. Для уроків з навчальної дисципліни «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), «Танець», «Ритміка» тощо з розрахунку 100% годин, передбачених для проведення аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом на кожного учня відповідно до навчальної програми.

5. Випускниками строком навчання 4 роки вважаються такі учні, що закінчили повний курс елементарного підрівня.

6. Випускники, які виявили професійні здібності, можуть продовжити навчання на базовому підрівні.

Додаток 2

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
З ПРЕДМЕТУ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»,
БАЗОВИЙ (СЕРЕДНІЙ: ЗАГАЛЬНЕ МИСТЕЦЬКЕ СПРЯМУВАННЯ)
(строк навчання - 5 роки)

Навчальні предмети (дисципліни) (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-9 класів (35 годин на рік)				
	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Інваріантна частина					
Рисунок (групові уроки)	3	3	3	3	3
Живопис (групові уроки)	2	2	2	3	3
Композиція (групові уроки)	2	3	3	3	3
Скульптура (групові уроки)	1	1	1	1	1
Пленерна практика (групові уроки)	1	1	1	1	1
Початковий курс історії образотворчого мистецтва	1	1	1	1	1
Варіативна частина					
Предмет за вибором (групові уроки)	1	1	1	1	1
Всього годин:	11	12	13	14	14
	(11x35=385)	(12x35=420)	(13x35=455)	(14x35=490)	(14x35=490)
РАЗОМ:	2240				

Роз'яснення до планів базового (середнього) підрівня

Образотворче мистецтво

1. Відповідно до частини 5 статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту» тривалість академічної години для учнів старших класів становить 45 хвилин.

2. Зміст та обсяг освітньої підготовки учнів передбачає надання початкової художньої освіти терміном навчання 5 років.

3. Розподіл годин, передбачених для реалізації варіативного складника Освітньої програми, здійснюється залежно від поставлених викладачем педагогічних цілей та підходів школи до організації освітнього процесу в наступний спосіб:

1) запровадження факультативів, навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності учнів. Зокрема, рекомендованими факультативами, навчальними дисциплінами за вибором є:

- декоративні техніки (за видами),
- дизайн (за видами),
- театральнo-декораційне мистецтво,
- виготовлення ляльок тощо.
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- **проведення пленерів**, підготовки до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо.

Обсяг годин на вивчення та послідовність викладання факультативів і навчальних дисциплін за вибором визначається з урахуванням доцільності та забезпечення досягнення учнем/ученицею необхідних додаткових навчальних результатів.

2) планування щотижнево або сукупно раз на місяць чи на півроку на підготовку до конкурсів, виставок, інших публічних демонстрацій тощо. При розподілі обсягу навчального навантаження на цілі, зазначені в цьому пункті, необхідно враховувати, що загальний відведений обсяг може бути теж поділений на частини за видами діяльності.

Увесь перерозподіл годин фіксується в робочому навчальному плані, який щорічно затверджується директором школи.

4. У разі обрання учнем/ученицею з варіативного складника навчальних дисциплін, пов'язаних з музичним мистецтвом, для забезпечення навчальних занять (уроків) такого учня *передбачаються концертмейстерські години*, які плануються згідно з потребами освітнього процесу. Для уроків з навчальної дисципліни «Музичний інструмент» (окрім музичних інструментів: фортепіано, арфа, синтезатор, бандура, баян, акордеон, гітара), «Танець», «Ритміка» тощо з розрахунку 100% годин, передбачених для проведення

аудиторних індивідуальних занять (уроків), передбачених робочим навчальним планом на кожного учня відповідно до навчальної програми.

5. Випускниками строком навчання 5 років вважаються такі учні, які закінчили повний курс базового підрівня.

6. Випускники, які виявили професійні здібності, можуть продовжити навчання у класах професійної орієнтації.